

DOSSIER SCHOONMAAK

Over propere jeugd- verblijven en hoe ze schoon te houden

Een jeugdverblijf moet proper en hygiënisch zijn. Dit is niet alleen een erkenningsvoorwaarde, het is vooral een logische verwachting van elke groep die in je jeugdverblijf komt overnachten. Regelmatig het gebouw schoonmaken is daarom noodzakelijk. Maar hoe pak je dit aan?

De schoonmaak van een jeugdverblijf is een leerproces. Met vallen en opstaan ontwikkel je een manier van werken die voor jouw gebouw tot de beste resultaten leidt. In dit dossier delen we die verschillende ervaringen.

Wat wordt door wie gekuist? Hoe wordt schoonmaak beoordeeld? Welke producten worden best gebruikt? Wat zorgt voor een efficiëntere schoonmaak? Wat is de kostprijs van de schoonmaak en hoe wordt dit desgevallend doorgerekend aan de verblijvende groep?

Wie doet wat?

VERWACHTINGEN VAN GROEPEN

Scholen of groepen met kinderen met een handicap hechten doorgaans veel belang aan een proper en hygiënisch jeugdverblijf, terwijl dit binnen het jeugdwerk afhangt van de cultuur van de groep. Voor sommige jeugdwerkverenigingen is de netheid van het jeugdverblijf een belangrijk criterium, voor andere groepen speelt dit iets minder.

Is schoonmaken dan zinvol, zelfs als je verwacht dat een bepaalde groep daar weinig waarde aan hecht of het gebouw in korte tijd terug smerig zal maken? Ja, want door groepen toegang te verlenen tot een vuil jeugdverblijf, verzwak je je eigen positie en creëer je de ideale voedingsbodem voor discussie. Als groep laat je een smerig jeugdverblijf opnieuw vuil achter of ben je geneigd een financiële compensatie te vragen.

Het klopt dat schoonmaken bij zo'n groepen zinloos lijkt en ontmoedigend werkt, maar als uitbater heb je geen keuze. Niet poetsen is geen optie.

Veel kinderen en jongeren moeten nog leren poetsen.

Uiteindelijk zijn er drie verschillende actoren die voor de schoonmaak kunnen instaan: de verblijvende groep, de uitbater of externen (bijv. een poetsfirma). Dit hangt ook samen met het onderscheid tussen zelfkook en volpension. Groepen die zelf de schoonmaak doen, vinden we vooral in de zelfkookformule.

De vraag wie verantwoordelijk is voor de schoonmaak, heeft bepaalde consequenties, al is het onderscheid niet altijd even afgelijnd. Zo zien we dat in volpensionformule de eindschoonmaak vaak is inbegrepen in de dagprijs, maar dat bijvoorbeeld van groepen wordt verwacht dat ze na elke maaltijd de eetzaal schoonmaken of bij vertrek de slaapkamers uitvegen.

GROEP AAN ZET

Heel wat jeugdverblijven kiezen er bewust voor om de verantwoordelijkheid van de schoonmaak bij de groepen te leggen, dit wegens tijdsgebrek, omwille van te weinig medewerkers die onmiddellijk inzetbaar zijn, uit traditie of uit principe. Het uitgangspunt van de uitbater is simpel: "een proper jeugdverblijf willen we proper terugkrijgen". Daarom is het raadzaam de groepsverantwoordelijken rond te leiden alvorens de volledige groep binnen te laten. Op die manier is er weinig discussie mogelijk, want een veelgebruikte uitspraak van groepen is: "het jeugdverblijf is nu properder dan dat we het hebben ontvangen".

Wil je het jeugdverblijf proper terugkrijgen, dan geef je best duidelijk aan wat je verwacht van de opkuis. Wat en hoe moet er gepoetst worden? Bijzonder handig is een gedetailleerde poetslijst waarop staat wat precies per lokaal verwacht wordt. Vergeet daarbij het buitenterrein niet. Daar blijft soms afval van buitenspelen rondslingeren. Ook

de kampvuurkring is een zwakke plek. 's Nachts is het dikwijls te donker om daar goed op te ruimen en daags nadien wordt het vergeten.

Een voorbeeld van een poetslijst vind je hiernaast. Deze lijst wordt gebruikt in zelfkookhuis Sint-Jansburg – De Burcht in Malle (type C voor 70 personen). Enkel nog vermeldenswaard is het leegmaken van de afvalemmers indien deze aanwezig zijn.

Als de groepen verantwoordelijk zijn voor de schoonmaak, moet je als uitbater een aantal zaken toch nog zelf doen op regelmatige tijdstippen. Je kan immers niet alles verwachten van de groepen. We denken dan bijv. aan stof afnemen, spinnenwebben verwijderen, ramen schoonmaken of vetputjes onderhouden.

Soms is het aangewezen groepen tijdens de opkuis te begeleiden. Veel kinderen en jongeren moeten nog leren poetsen. Door te anticiperen op bepaalde zaken tijdens het poetsproces, vermijd je dat de groepen gefrustreerd geraken als je opmerkingen maakt of dat één iemand uit de groep alles moet overdoen omdat de bus met de kinderen al vertrokken is.

EIGEN INITIATIEF

Betaalt de groep de schoonmaak, dan wordt die vaak door de uitbater (of een vaste medewerker) uitgevoerd. Dit biedt voordelen. Als dezelfde personen schoonmaken, ontstaat er een routine. Het is duidelijk welke stappen moeten gevolgd worden om het gebouw efficiënt te poetsen.

Een voorbeeld van een poetslijst voor medewerkers vind je hiernaast.

SCHOONMAAK DOOR DE GROEP

Je bent zelf verantwoordelijk voor het schoonmaken en netjes houden van het huis, materiaal en het bos, ook tijdens het verblijf. Sanitair en keuken dienen dagelijks grondig geïnspecteerd te worden.

Schoonmaakproducten breng je zelf mee. Borstels, vuilblikken, aftrekkers, schuurborstel, dweilen en emmers zijn ter plaatse.

Op het einde van je verblijf wordt het gebouw en het domein in zijn oorspronkelijke staat achtergelaten.

Hou rekening met volgende aandachtspunten voor de eindschoonmaak.

Slaapkamers

- de vloer van de slaapkamers en de gang goed borstelen (mag niet met water gedweild worden)
- de lavabo's poetsen met water en product

Trappen

- borstelen en dweilen

Sanitair

- lavabo's, toiletten en douches grondig poetsen met een aangepast product (haren uit de putjes en afvoeren verwijderen)
- vloeren en doorgangen: borstelen en dweilen (schuren indien nodig)

Keuken

- werkoppervlakken en spoelbakken poetsen
- fornuizen poetsen (alook de wandtegels)
- ijskast leegmaken en poetsen met een vochtige doek (de stekkers mogen nooit uitgetrokken worden)
- vloer schuren en dweilen

Dagzalen

- tafels afkuisen
- vloeren borstelen en dweilen
- tafels en stoelen terug op de oorspronkelijke plaats zetten

Toog

- gebruikte glazen afwassen én afdrogen
- de koeltoog leegmaken
- alle oppervlakken poetsen

Open haard

- de haard proper maken en de as in de metalen afvalton doen

Bos en omgeving

- alle sporen na bos- en pleinspel verwijderen
- rondslingerende papiertjes en afval in een groene vuilniszak deponeren

SCHOONMAAK DOOR MEDEWERKERS

Piet Termont is eindverantwoordelijke van Moerkensheide in De Pinte. Het gebouw kan zowel dienen voor zelfkook als volpension en is erkend als type C voor 89 personen. Er werken drie personeelsleden.

Om duidelijkheid te scheppen over de poetsopdracht, werkte Piet twee poetslijsten voor het personeel uit. Er is een lijst voor snel onderhoud als groepen elkaar snel opvolgen en een lijst voor grondig onderhoud voor de rustigere periodes. In de opsomming hieronder hebben we ons beperkt tot het sanitair.

Daarnaast bestaat nog een lijst met repetitieve taken. Dit is een soort jaarkalender waardoor taken die maandelijks, per kwartaal of jaarlijks moeten gebeuren niet over het hoofd worden gezien. Naast elke taak wordt de datum van uitvoer door het personeel genoteerd.

Snel onderhoud sanitair

- vuilbakjes legen en de zakjes vernieuwen
- plekken op muren, tegels, deuren en afvalbakjes verwijderen
- toiletten doorspoelen, behandelen met product, reinigen met borstel en opnieuw doorspoelen
- toiletten en wasbakken reinigen
- borstels en houders reinigen en ontsmetten

- toiletpapier aanvullen
- wasbakken en kranen reinigen
- afvoerputjes douches controleren
- putjes reinigen
- vloer dweilen

Grondig onderhoud sanitair

Zelfde taken als snel onderhoud, aangevuld met onderstaande taken:

- alles ontdoen van stof en stofwebben
- ramen zemen
- toiletten ontkalken en ontsmetten
- kalksporen in douches en wasbakken verwijderen
- vuilbakjes reinigen
- plinten afstoffen

Enkele voorbeelden van repetitieve taken

Jaarlijks:

- golfplaten daken afborstelen

Per kwartaal:

- matrassenbeschermers afwassen
- deurmatten reinigen

DE DIENSTENCHEQUE

De dienstencheque is een veelgebruikt betaalmiddel voor allerlei kleine klusjes zoals was- en strijkwerk, het bereiden van maaltijden en schoonmaken. De dienstencheque is immers op zichzelf al goedkoop en geeft bovendien recht op belastingvermindering. Het systeem van dienstencheques – schoonmaken tegen een goedkoop tarief – klinkt waarschijnlijk bij veel uitbaters als muziek in de oren. Toch is dit systeem uitsluitend ontwikkeld voor klusjes in de privésfeer. Een poetsvrouw in een jeugdverblijf uitbetalen met dienstencheques is bijgevolg uitgesloten.

Een alternatief voor sommige jeugdverblijven is wijk-werken. Meer info hierover vind je op de website van VDAB.

Ophangen van het poetsmateriaal verhoogt de levensduur.

HULP VAN EXTERNEN

Schoonmaken is arbeidsintensief. Wat als je niet over de tijd of de nodige medewerkers beschikt? Hulp van externen biedt dan misschien de oplossing.

Tegen een afgesproken prijs wordt de schoonmaak uitgevoerd. Dit kan op vaste momenten of op vraag van de uitbater (bijv. enkel als er groepen vertrekken). Hiervoor wordt in onderling overleg een duidelijke takenlijst opgesteld. De opvolging van de schoonmaak ligt in handen van derden. In de praktijk is een bijkomende controle door de uitbater echter wel aangewezen, zeker als er nieuwe mensen komen schoonmaken.

DE KOSTPRIJS VAN SCHOONMAAK

Aan schoonmaak hangt een prijskaartje. Wil je dit doorrekenen aan de verblijvende groep, dan is het nuttig om zicht te hebben op de effectieve kostprijs.

Wanneer de volledige schoonmaak gebeurt door derden, is de kostprijs voor de schoonmaak duidelijk. Voor de geleverde prestaties volgt een factuur die je vervolgens kan doorrekenen aan de groepen.

Hulp van externen kost echter veel geld, wat vaak een knelpunt is voor wie jeugd-vriendelijke tarieven moet hanteren. Daarom worden binnen het jeugdtoerisme weinig externe poetsfirma's ingeschakeld, tenzij voor specifieke taken zoals ramen zemen.

Als de schoonmaak wordt uitgevoerd door eigen personeel, is de kostprijs niet altijd even duidelijk omdat personeelskosten gezien worden als een jaarlijkse vaste kost. Toch kan het berekenen van de arbeidskost voor schoonmaak leerzaam zijn, omdat pas dan duidelijk wordt wat schoonmaak effectief kost. Zo

weet je wat een billijke prijs is als je de schoonmaak moet aanrekenen.

Als de groep betaalt voor schoonmaak worden diverse tarieven gehanteerd. In zelfkook wordt een bedrag per verblijvende persoon, een vast bedrag per lokaal of een bedrag per werkuur gevraagd. In volpension zit schoonmaak normaal gezien in de totaalprijs verrekend.

Aan groepen die zelf instaan voor de schoonmaak, wordt logischerwijs geen vergoeding gevraagd. In de praktijk blijkt echter dat veel uitbaters na elk verblijf structureel napoetsen. Dit wordt dan niet vergoed, tenzij er onvoldoende of helemaal niet werd gepoetst (zie verder).

“Het is nuttig om zicht te hebben op de effectieve kostprijs van de schoonmaak.”

Tot slot is er de structurele aankoop van poetsmateriaal en de jaarlijkse grondige schoonmaak. Deze uitgave zit zowel in zelfkook als in volpension verrekend in de totale verblijfskost, omdat dit niet specifiek aan een groep toegewezen is.

NIET OF ONVOLDOENDE GEKUIST?

Elke uitbater wordt wel eens geconfronteerd met een gebouw dat niet voldoende netjes is. Op dat moment beperk je de schade in de mate van het mogelijke, met slechts één doel: de volgende groep ontvangen in een proper jeugdverblijf. En vaak is de enige oplossing om zelf nog vlug de handen uit de mouwen te steken. Lukt dit niet, dan bied je de nieuwe groep een compensatie aan. Op wie kan je de geleverde arbeidstijd of com-

pensatie dan verhalen?

Als de schoonmaak de verantwoordelijkheid is van de vorige groep en er is niet of onvoldoende gekuist, dan kan je best bij het vertrek de groep aanmanen om alsnog te kuisen. Weigeren ze dit, dan kan je een deel van de waarborg inhouden. Ben je bij het vertrek niet aanwezig, dan ligt het uiteraard gevoeliger, want dan wordt de discussie vaak een welles-nietesspel.

Bij schoonmaak door eigen medewerkers of een externe partner, kan het geen kwaad om mechanismen ter controle in te voeren. Zo kan je, zeker bij nieuwe medewerkers, steekproeven uitvoeren op de uit te voeren taken.

TIJDSDRUK

Schoonmaak vergt de nodige tijd. Soms is die voor handen, soms niet, bijvoorbeeld als groepswissels op eenzelfde dag plaatsvinden. Hoe je dit best organiseert, leer je uit ervaring. Enkele tips helpen je op weg.

Een belangrijk aandachtspunt is het instellen van een duidelijke aankomst- en vertrektijd. Die tijden moeten garanderen dat een vlotte groepswissel mogelijk is. Welke uren je hanteert, hangt o.a. af van wie verantwoordelijk is voor de schoonmaak. Als de groep betaalt voor de schoonmaak, dan zal de vertrektijd veel vroeger moeten worden ingesteld dan wanneer de groep zelf schoonmaakt.

Veiligheidshalve wordt tussen aankomst- en vertrektijd een ruime tijdsruimte voorzien. Die tijdsruimte kan gebruikt worden voor het napoetsen, maar geeft ook extra ademruimte wanneer van de vertrektijd wordt afgeweken. Vooral wanneer groepen zelf instaan voor de schoonmaak, komt dit dikwijls van pas.

Groepen aan het woord

De reden is eenvoudig: uit onwetendheid wordt veel te laat gestart met poetsen. Herhaal daarom op de voorlaatste dag het vertrek, eventueel aangevuld met een gemiddelde schoonmaaktijd voor het gebouw en bezoek de groep enkele uren voor hun vertrek om ze, indien nodig, tot schoonmaken aan te sporen.

Is de schoonmaak ondanks alle inspanningen niet tijdig afgerond, dan kan je in uitzonderlijke gevallen enkele daglokalen aan de nieuwe groep toewijzen en de schoonmaak van bijvoorbeeld de slaapkamers en sanitair verder afronden. In de daglokalen kan de groep de bagage voorlopig stockeren en eventueel starten met de eerste activiteit. Een andere oplossing voor een te krappe tijds marge bestaat erin de vertrekkende groep te vragen om bepaalde lokalen (zoals de slaapzaal en een gedeelte van het sanitair blok) vroegtijdig te verlaten. Zo de controle en het eventuele (na) poetsen van die lokalen al voor het effectieve vertrek kan beginnen.

Handige opbergsystemen vergemakkelijken de eindcontrole.

Jeugdverenigingen verblijven vaak in zelfkook en staan dan meestal zelf in voor de schoonmaak. Dit roept heel wat vragen op. Waarom kuisen ze zelf? Kennen ze de verwachtingen van de uitbater? En wat verwachten zij van de uitbater? Vinden ze het gebruik van ecologische producten belangrijk? We laten drie groepen aan het woord.

KAJ WINGENE Stijn Haeck (hoofdverantwoordelijke)

Vijf jaar ben ik actief in KAJ Wingene en bij aanvang van elk verblijf werd door de uitbater een rondleiding en uitleg gegeven. Nooit hebben we een jeugdverblijf gehad dat niet proper was bij aankomst.

Dat de uitbater het jeugdverblijf in dezelfde staat terug verwacht, vinden we logisch. Daarom voorzien we op de laatste dag voldoende tijd voor de opkuis. Graag hebben we alles gepoetst twee uur voor vertrektijd. Dan kan de uitbater zeggen waar extra moet worden gepoetst en vermijden we een financiële toeslag. Eenmaal was de marge van twee uur bijna onvoldoende omdat de uitbater over allerlei pietluttigheden viel. Onterecht en volgens ons enkel om onze waarborg in te houden, anders hadden we in een ander jeugdverblijf toch nooit het compliment van de properste groep gekregen?

Elk jeugdverblijf heeft duidelijke regels rond de schoonmaak. Die regels staan opgenomen in het contract en het huishoudelijk reglement. Sommige jeugdverblijven hebben ook een handig overzicht per lokaal waarin staat of nat of droog moet worden gekuist, hoe tafels en stoelen moeten worden geschikt en hoe er gesorteerd moet worden. Veel uitbaters lichten hierbij dan ook de regels nog eens extra toe. Dit om duidelijkheid te scheppen en onnodige discussies te vermijden bij het verlaten van het verblijf.

Wat soms ontbreekt, is een duidelijke inventaris. Hierdoor weten we niet hoeveel borstels, trekkers, dweilen, emmers e.d. er aanwezig zijn. Onduidelijkheid is er ook vaak over vuilzakken of kuisproduct. Moeten we die zelf kopen of niet? Dikwijls moet onze kookploeg snel bijkomende inkopen doen. Iets wat eigenlijk makkelijk vermeden zou kunnen worden door een vermelding van de verhuurder.

Voor de schoonmaak zouden we nooit betalen. Dit doen we liever zelf - en we doen dit zo goed mogelijk - uit respect voor de uitbater. Aangezien duurzame producten duurder zijn, is het voor KAJ Wingene niet altijd even makkelijk deze aan te kopen. Toch probeert de vereniging tekens opnieuw met het minimum van financiële middelen zo duurzaam mogelijk te werken. Dit omdat we zeker het nut van duurzaamheid inzien.

Na twee of drie dagen wordt op eigen initiatief het sanitair, de gangen en de eet- en dagzalen gepoetst. Dit gebeurt in het vrije uurtje van de leiding of door de volwassen begeleiders.

Ook het buitenterrein moet opgeruimd worden na het verblijf.

KSJ TIENEN

Jarno Vrancken (bondsleider)

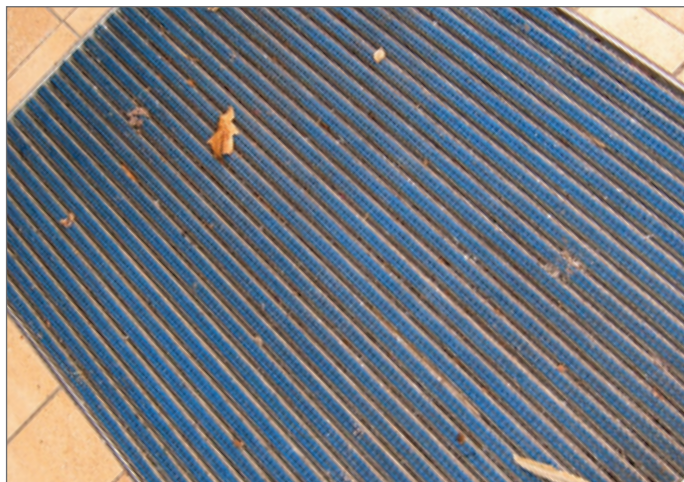
Meestal wordt er bij de aankomst een rondleiding gegeven door de uitbater. Daarbij worden de huisregels - inclusief de regels rond schoonmaak - kort overlopen en de meterstanden genoteerd.

Tijdens het verblijf beperkt de schoonmaak zich tot wat borstelen. De leiding neemt die taak voor z'n rekening. Enkel de keuken wordt door de keukenploeg frequenter en beter gekuisd. Het volledige gebouw grondig kuisen doen we allen samen op de laatste dag. Dit willen we altijd zelf doen. We hebben daar ook ruim de tijd voor omdat het vertrekuren meestal vastligt tussen 13u of 14u. Voor de schoonmaak zelf zouden we nooit betalen, maar voor duurzame producten wel.

Discussies met uitbaters of het inhouden van de waarborg hebben we nog nooit gehad, integendeel. Dikwijls krijgen we positieve reacties. Blijkbaar zijn we een propere jeugdvereniging.

We verwachten - en dat is in de praktijk ook het geval - dat er voldoende poetsgerief beschikbaar is. Vaak staat in het contract duidelijk omschreven wat er aanwezig is, maar uit voorzorg nemen we toch extra materiaal mee.

Eén keer was voor de schoonmaak een fiche voorzien waarop duidelijke poetsinstructies stonden. Dat was bijzonder handig.

Een mat helpt om het vuil buiten te houden.

CHIRO ZUILDEKENS

Melanie Heye (hoofdleidster)

Op ons laatste zomerkamp was de vorige groep bij onze aankomst nog bezig met de opkuis. De rol van de uitbater beperkte zich tot het geven van de sleutel en het opnemen van de meterstanden. Op de schoonmaak was geen controle. Resultaat: het jeugdverblijf was allesbehalve proper. De keukens konden we zonder extra poetsbeurt niet gebruiken, in het sanitair slingerden nog maandverbanden rond en waren de lavabo's verstopt en in de dagzalen stonden tafels en stoelen slordig opgesteld. Sommige stoelen waren zelfs onbruikbaar. We waren verplicht alles zelf te kuisen en te controleren. Je kan je voorstellen hoe chaotisch de start van ons kamp was.

Voor de schoonmaak tijdens het kamp werken we met een beurtrol. Elke dag hebben we een groepje dat instaat voor een grondige poetsbeurt van het sanitair, het vegen van de eetzaal en het opruimen van het speelterrein. Dit gebeurt met het materiaal dat ter beschikking wordt gesteld, eventueel aangevuld met ons eigen materiaal. Dat we eigen materiaal gebruiken, vinden we ook niet erg: we hebben het toch en een kamp is sowieso een grote verhuis.

Afspraken in het contract en een poets- of sorteerlijst zijn handig als leidraad, maar dan mogen daar niet - zoals we eens hebben voorgehad - telkens boetes bij vermeld staan. Dat vonden we absoluut niet leuk. Belangrijker vinden we de bereikbaarheid van de uitbater. Dan kunnen bijkomende vragen gesteld worden over bijvoorbeeld het gebruik van vuilniszakken, want dit is overal verschillend.

Betalen voor schoonmaak vinden we een overbodige kost en luxe. Bijbetalen voor duurzame producten vinden we daarentegen geen probleem. In onze lokalen gebruiken we zelf ook ecologische producten.

Een afvoerrooster aan een buitendeur is bijzonder praktisch.

Tracht de vloer in de toiletten zo vrij mogelijk te houden.

Afwerken tot aan de grond vermijdt vuil onder de keukenmeubels.

Een schoonmaakvriendelijk gebouw

Bij de samenstelling van de brochure 'Bouwen aan een jeugdverblijf' werd aan uitbaters gevraagd naar hun ervaringen uit de praktijk. Opvallend waren de vele tips in verband met schoonmaak. Wie bouwt of verbouwt, houdt bij het ontwerp van de plannen dus best ook rekening met de schoonmaakvriendelijkheid van het gebouw. Enkele tips op een rijtje.

HANDIG MET WATER

Een aftappunt voor water voorzien op plaatsen waar moet gekuist worden met water, is praktisch. Dit aftappunt kan aangesloten worden op regenwater, een duidelijk symbool 'niet drinkbaar water' is dan wel verplicht. Om het drinken extra te ontmoedigen, kan het aftappunt eventueel nog lager geplaatst worden. Daarna moet het water kunnen wegvloeien. Een afvoerputje of -rooster op een strategische plaats (bijv. net aan een buitendeur) maakt dit gemakkelijk. Stank vermijden kan door buiten een extra waterslot te voorzien.

Elk type vloer heeft voor- en nadelen. De keuze van de vloer zal voor een groot deel bepaald worden door de activiteit die er plaatsvindt. Uiteraard gaat de voorkeur naar vloerbekleding die nat kan gereinigd worden. Een vloer die lichtjes afhelpt naar het afvoerputje is een bijkomend voordeel.

HYGIËNE IN HET GEBOUW

De keukens waar eten wordt bereid door medewerkers van het jeugdverblijf, moeten voldoen aan de HACCP-voorwaarden. Bedoeling is dat voedingswaren kunnen bereid worden op een hygiënische manier. Die voorwaarden hebben o.a. betrekking op de schikking van meubels en toestellen en het gewenste keukenmateriaal. Hoewel jeugdverblijven in zelfkook niet onder deze verplichting vallen, kunnen zij zeker ook rekening houden met de HACCP-filosofie.

"Hoe soberder, hoe beter."

Sanitair is per definitie een vochtige ruimte, zeker als douches aanwezig zijn. Voorzie daarom de nodige ventilatie om schimmelvorming te voorkomen. Gebruik indien mogelijk kras- en vochtbestendig materiaal voor de scheidingswanden en deuren. Vanuit hygiënisch oogpunt zijn hangtoiletten aangewezen. Zorg er dan wel voor dat de ophanging stevig genoeg is.

Veel zand en vuil wordt via de schoenen het jeugdverblijf binnen gebracht. Hoe kan je dit buitenhouden? Enkele meters verharding voor de ingang en een voldoende grote en onderhouden antivuilmat aan de inkom helpen zeker. In sommige jeugdverblijven wordt het dragen

van pantoffels of sokken verplicht. In dit geval is een schoenenrek aan de inkom handig, eventueel met genummerde of gelabelde plaatsen.

MEUBILAIR EN TOESTELLEN

Opbergmogelijkheden mogen in een jeugdverblijf niet ontbreken, bijv. voor bagage in de slaapkamers of eetvoorraden in de keuken. Na het verblijf blijken dezelfde opbergmogelijkheden echter ook de ideale plaats voor verloren voorwerpen of afval. Daarom zijn kasten en rekken op manshoogte en zonder deur-tjes het meest efficiënt. Enkel in de keuken raden we een aantal kastdeurtjes aan om aanslag van vettige dampen te beperken.

Bij de aankoop van diepvriezers en koelkasten geldt het principe: hoe soberder, hoe beter. Vermijd te veel opbergvakjes en andere hulpmiddelen zoals houders voor eieren.

Kuisen onder keukentoeestellen, kasten, rekken, diepvriezers, koelkasten en bedden is niet evident omdat die plaatsen moeilijk of helemaal niet bereikbaar zijn. Resultaat is dat het vuil zich opstapelt. Dit kan in veel gevallen vermeden worden door zoveel mogelijk tot aan de grond af te werken of door wiel-tjes te voorzien zodat verplaatsen toch mogelijk wordt.

Hulpmiddelen bij de schoonmaak

BORSTELS EN TREKKERS

Beschikken over voldoende en sterk poetsmateriaal maakt de schoonmaak van een jeugdverblijf stukken eenvoudiger. Regelmatig investeren is daarbij essentieel.

Als groepen zelf kuisen, wordt best rekening gehouden met de capaciteit van het jeugdverblijf. Hoe meer poetsmateriaal aanwezig is, hoe sneller de opkuis kan gebeuren. Hou ook reservemateriaal achter de hand om groepen onmiddellijk te helpen bij een defect. Regelmatig poetsen kan je stimuleren wanneer je het poetsmateriaal verspreidt over het jeugdverblijf. Zorg ook voor voldoende vuilbakjes in het gebouw.

Verlies van poetsmateriaal kan je beperken door het poetsmateriaal te labelen en overzichtelijk op te bergen. Ophangen van het poetsmateriaal geniet de voorkeur. Het is gemakkelijk en de levensduur van het poetsmateriaal stijgt aanzienlijk, omdat bijvoorbeeld de borstel niet steunt op zijn haartjes.

DWEILEN EN EMMERS

Na elke schoonmaak zijn er natte en dikwijls vuile dweilen. Die stel je uiteraard niet ter beschikking aan een volgende groep. Daarom ben je dikwijls verplicht de dweilen zelf uit te wassen en te drogen, tenzij je de groepen vraagt zelf dweilen mee te brengen. Voorzie in het laatste geval wel enkele reserve-exemplaren.

Emmers worden na gebruik niet in elkaar geschoven. Je plaatst ze beter omgekeerd op een afdruipek.

KUISMACHINE EN STOFZUIGER

Een schrobzuigmachine verbruikt minder water en schoonmaakproduct en is minder belastend voor de rug dan handmatig poetsen. Toch zijn die vaak dure toestellen enkel bruikbaar wanneer het jeugdverblijf over zeer grote dagzalen of lange gangen beschikt. Anders is handwerk efficiënter. Huishoudelijke stofzuigers hebben, zeker als ze ter beschikking staan van groepen, een korte levensduur. Daarom geniet een industriële stofzuiger de voorkeur.

SCHOONMAAKDOEKJES

Microvezeldoekjes zijn schoonmaakdoekjes die vooral gebruikt worden voor het reinigen van gladde oppervlakken zoals deuren, tafels, tegels, kasten, glas en beeldschermen. De doeken worden afhankelijk van het soort vuil vochtig of droog gebruikt. Bijkomende reinigingsmiddelen zijn niet nodig. Hierdoor wordt niet alleen ecologisch maar ook veel sneller gewerkt. De doekjes zijn daarenboven herbruikbaar na een machinale wasbeurt.

Bepaalde hulpmiddelen zoals schoonmaakdoekjes en spons-

ERGONOMIE

Poetsen is belastend voor de rug. Het aanschaffen van goed materiaal kan die belasting reduceren. Vooral voor wie regelmatig kuis, is dit een belangrijk aandachtspunt. Enkele tips:

- Kies trekkers en borstels met een steel vanaf 1m80 en met diverse breedtes.
- Vervang trekker, dweil en emmer door een mopsysteem (zie foto). De voordelen op een rijtje: niet bukken, geen dweil uitwringen, niet sleuren met zware emmers, geen contact tussen handen en vuil water of product, alle producten bij de hand.
- Hang zo veel mogelijk materiaal op. In het toilet kunnen bijvoorbeeld een toiletpapierhouder, een afvalmertje en een borstel aan de muur bevestigd worden.
- Overweeg, vooral bij gebouwen met verdiepingen, de aankoop van een stofzuiger die op de rug kan gedragen worden.

Alle benodigheden meteen bij de hand.

Uitbaters aan het woord

Voor elk HuisWerksnummer lanceren we een oproep om ervaringen met ons te delen. Dit kan steeds via mail of telefonisch. Enkele reacties krijgen een plaatsje in HuisWerk.

WANNES VANDAMME DE WARANDE (KORTRIJK)

Gewoonlijk poetsen we na elk verblijf nog eens na. Groepen proberen wel, maar meestal is een bijkomende tussenkomst noodzakelijk. De groepen die proper poetsen zijn jammer genoeg een minderheid. Alle producten worden door ons centrum voorzien en zijn in de prijs inbegrepen. Als ons personeel poetst, vragen we 35 euro per werkuur.

BENNY CLAES CHIROLOKALEN HATSJIKIDEE (DIEST)

We zorgen ervoor dat de lokalen bij aankomst van een groep netjes zijn. Daarom verwachten we van de groep op het einde van het verblijf net hetzelfde en meestal is dat ook zo. Wie de lokalen vuil verlaat, betaalt een boete van 80 euro. Alle poetsproducten, poetsmateriaal en vuilzakken worden door ons ter beschikking gesteld. Dit is in de prijs inbegrepen.

WILFRIED EN MARIA MOENS-DE SCHUTTER BIVAKHOEVE SCHOONAARDE (DENDERMONDE)

In ons contract en huishoudelijk reglement staat duidelijk vermeld dat groepen moeten schoonmaken. Wie die afspraken niet respecteert, krijgt de waarborg niet terugbetaald.

Meestal is er voldoende gekuist. Kleine verbeterwerkjes van die opkuis doen we zonder morren zelf. Toiletten worden altijd nagekuist. Het inhouden van de waarborg omdat een groep onvoldoende heeft gekuist, is een grote uitzondering.

Bij aankomst worden groepen rondgeleid zodat ze kunnen vaststellen dat het heem ordelijk en goed gekuist is. Op het einde van hun verblijf verwachten we eenzelfde heem terug. We drukken groepen ook op het hart dat kuisen meer is dan gewoon nat maken. Een gouden regel is

streng zijn bij het begin van het verblijf en daarna wat meer meeleven met het wel en wee van de organisatie van een jeugdkamp. Als groepen die vriendschap ervaren, aanvaarden zij beter je standpunten over bepaalde regels uit de overeenkomst.

Eens per jaar houden we een grote kuis. Daarom sluiten we sinds enkele jaren Bivakhoeve Schoonaarde in de maand juni. Dan kunnen we die schoonmaak ook effectief waarmaken. We hopen het op die manier nog lang verder te kunnen blijven doen.

EDGARD MUSSEN DE DRIES (AS)

Wekelijks zet een lid van de vzw de lokalen op orde en kuist indien nodig oppervlakkig de meest gebruikte lokalen. Op vraag en tegen betaling nemen enkele kuisvrouwen het gebouw grondiger onder handen. De laatste weken van juni en begin september houden ze steeds grote kuis. De vensters worden door een firma vier maal per jaar gekuist.

De jeugd moet thuis meestal niet helpen en leert bijgevolg ook niet poetsen. Toch verwachten we van groepen dat ze het gebouw verlaten in dezelfde staat als bij hun aankomst. Tijdens het zomerbivak kuisen groepen maar één keer en dat is bij het vertrek. Hieraan beginnen ze veel te laat. Dan moet het vuil van tien dagen snel worden opgeruimd. Resultaat: bij de meeste groepen is napoetsen noodzakelijk. Hiervoor wordt niets aangerekend tenzij het te vuil is, dan wordt een gedeelte van het voorschot afgehouden. Dit kan oplopen tot 70 euro en wordt onmiddellijk bij vertrek aan de groep meegedeeld.

In elk lokaal is er een rioolputje voorzien waardoor kuisen heel gemakkelijk en efficiënt verloopt. Ook degelijk poetsmateriaal (aftrekkers, dweilen, borstels, vuilblikken enz.) wordt door ons voorzien en omdat er geen wonderproducten bestaan, gebruiken we alledaagse producten.

jes zijn verkrijgbaar in diverse kleuren. Door deze kleuren toe te wijzen aan bepaalde toepassingen, bijvoorbeeld rood voor sanitair, groen voor de vloer en blauw voor andere oppervlakken, wordt er efficiënter en vooral hygiënischer gewerkt. Zo wordt vermeden dat hetzelfde doekje eerst gebruikt wordt in het toilet en daarna voor de keukentafel.

Slechte geuren ontstaan dikwijls uit de ontwikkeling van bacterieel leven. Dit komt het meest voor in keuken en sanitaire ruimtes.

Bacteriën voeden zich met organisch afval. Door te poetsen, verwijder je dit afval en krijgen bacteriën geen kans. De poetsdoeken week je vervolgens in kokend water en spoel je uit.

Bacteriën gedijen best in vochtige en warme ruimtes. Door vocht en warmte te beperken, rem je eveneens de groei af.

SPRAYFLACON

Bij schoonmaak wordt vaak gebruik gemaakt van sprayflacons, bijvoorbeeld bij het reinigen van ramen of sanitair. Waarom? Er wordt veel minder product gebruikt, de oplossing blijft altijd even krachtig want het wordt niet aangetast door het vuil in het spoelwater en door het product te vernevelen komt het product op moeilijk te bereiken plaatsen. Op die manier verdwijnen ook slechte geuren.

KUISPRODUCTEN

Kuisproducten worden meestal ter beschikking gesteld in de originele en vaak grote verpakkingen. Vanuit economisch en ecologisch oogpunt is het dus raadzaam kuisproducten in een beperkte hoeveelheid ter beschikking te stellen. Dit kan door bepaalde producten aan te bieden in kleinere navulbare recipiënten of gebruik te maken van een doseersysteem. Dosereren kan op twee manieren: via een doseerstation of een doseerkamer. Een doseerstation is een apparaat dat op de waterleiding is aangesloten en bij een druk op de knop onmiddellijk de juiste verhouding geeft tussen water en kuisproduct. Een doseerkamer zit verwerkt in de dop van de fles en biedt door één of meer maals te knijpen de juiste hoeveelheid kuisproduct.

Om verpakkingsafval te verminderen, kies je voor geconcentreerde kuisproducten. Probeer om dezelfde reden een minimum aan kuisproducten te gebruiken. Liever allesreiniger dan een gespecialiseerd product.

Als je aandachtig de bijsluiter leest, kan je maximaal rendement uit je kuisproducten halen. Sommige producten werken optimaal in koud water, andere in lauw of warm water. Een ander aandachtspunt is de dosering. Een overdosering heeft dikwijls tot gevolg dat een deel van het product niet oplost en strepen nalaat op de vloer. Het is dus een misvatting dat je met een extra dosis een beter resultaat bereikt. Een verhoging van het rendement haal je ook bij gebruik van regenwater. Dit water is minder hard waardoor de kuisproducten efficiënter werken.

Staan groepen zelf in voor de schoonmaak, dan kan de groep ook zijn eigen kuisproducten gebruiken. In heel wat jeugdverblijven wordt aan groepen gevraagd om gebruik te maken van milieuvriendelijke schoonmaakproducten.

ONTSTOPPERS

Uit vervuilde afvoerleidingen, klokputjes of toiletten duiken ook regelmatig vervelende geurtjes op. Water doorspoelen of ontstoppers gebruiken helpt. Kies indien mogelijk voor enzymatische ontstoppers of urinoirsteentjes. De enzymen zijn zelf organisch en voeden zich met bacteriën. In tegenstelling tot zure of alkalische producten tasten enzymen de leidingen niet aan en zijn ze minder milieubelastend.

Stank uit weinig gebruikte klokputjes ontstaat soms door de afwezigheid van water nadat het verdampt is. De verdamping kan je verminderen door het water van een film slaolie te voorzien.

AFVALZAKKEN EN VUILBAKKEN

Sorteren van afval gebeurt best bij de bron. Vuilbakken per restfractie voorzien in de lokalen stimuleert dit. In die vuilbakken kunnen vervolgens op maat gemaakte vuilzakken zitten waardoor het ophalen van het vuil vlotter kan verlopen en de vuilbakken zelf aan geen schoonmaak moeten worden onderworpen. Vanuit ecologisch standpunt bestaan die afvalzakken best uit gerecycleerd materiaal.

Navulbare verpakkingen zijn beter voor het milieu.